

Od historických stezek k dálnicím

Vrátíme-li se v čase o tisíc let nazpět našli bychom v našem kraji rozsáhlý a hustý prales. Chladno a vlhko bylo cítit všude v důsledku mohutných stromů, hustých křovin a kapradí, které bránilo slunečním paprskům proniknout až k zemi. Tady se usídlili Slované, jejichž hlavním zaměstnáním bylo zemědělství a chov dobytka.

Tito lidé však nemohli existovat bez styku s obyvateli jiných obydlených míst v našem českém prostoru, ale stýkali se i z okolními národy. Za tím účelem budovali zemské stezky. Ty pak sloužily nejen k obchodnímu styku mezi jednotlivými osídlenými místy, ale i v případě v pádu cizinců k rychlému přesunu bojovníků proti vetřelcům.

Takovou byla zemská stezka, která vedla z Prahy přes Dušníky, Beroun, Zdice, Žebrák, Cerhovice, Rokycany a dále přes Plzeň do Domažlic. Odtud pokračovala do Řezna v Bavorsku. Naším krajem vedla rovněž stezka chebská, z Prahy, podél řeky Berounky k Týřovu, Kralovicům, Teplé a dále do kraje chebského. Nedaleko hranic bývalého okresu vedla ještě stezka pasovská, kterou lidé nazývali „zlatou“. Vedla opět z Prahy, přes Dobříš, Příbram, Písek a Prachatice do Pasova. Sloužila především k dopravě soli, drahého jantaru, kůží, damašku a rozličného koření. Naopak z Čech bylo po ní odváženo obilí, med, stříbro a olovo, později chmel a pivo.

Každá z těchto stezek měla své odbočky, mezi které patřila i stezka podél řeky Litavky a dále přes Velíz na Křivoklát. Až do současné doby se zachovaly názvy některých míst kudy stezky vedly. Sedlo mezi vrchem Plešivcem a Hřebenem nad Knížkovicemi se jmenuje „Brána“, mezi Velízem a obcí Svatou se jednomu místu říká „Na vartě“. Tady stála stráž původně svatských německých osadníků střežících stezku před tehdejšími lapky. Podobných názvů by jste po trase stezek v Čechách našli desítky. Dodnes mají vrchy jména Na stráži, Strážný vrch, Strahov, Strážiště apod. Za poskytovanou ochranu pocestných a povozů obchodníků měli strážci užitek z polí a lesů v okolní krajině.

Tam kde stezky překonávaly vodní toky byly vyhledávány mělké brody. Některá místa později vstoupila do jmen měst a obcí, jako na př: Vyšší Brod, Železný Brod, Uherský Brod, Brod nad Dyjí apod. Na místech, kde byla řeka hluboká převážel za malý poplatek jak lidi, tak

povozy převozník. Od XII. století vznikaly podél stezek zájezdní hospody a kovárny. V době rozvíjejícího se křesťanství vznikaly podél cest Boží muka, jako na př: v Hořovicích u špýcharu, na cestě do Hvozdce, u Cerhovic a na dalších místech. Sloužila k rozjímání a odpočinku.

O tisíc let později určovaly stezky našich prapředků směr budovaných státních silnic. Na ty pak navázala generace současných projektantů a stavebních organizací výstavbou celoevropské dálniční sítě.

Josef Hůrka